

Zapffe og Hålogaland teater kommer til Kirkenes 1.september

Regissør og dramatiker Lennart Lidström, mannen bak blant annet Oluf og Den fordømte Nordlendingen gjenforenes med Kristian Fr. Figenschow i denne forestillingen hvor humor og nattsvart tragedie går hånd i hånd.

Vi skal bli kjent med Peter Wessel Zapffe – filosof, forfatter, miljøverner og toppturentusiast. Zapffe er en viktig del av Tromsø kulturhistorie, og hans historie er like mye byens historie. Han har likevel et større navn utenfor landets grenser.

Zapffes tanker om menneskeheten - våre liv og sitt eget inkludert - er preget av pessimisme. Men som alt annet han engasjerte seg i og skrev om er det mye humor i alvoret. Som Lennart Lidström sier: «Humor er avhengig av dypt alvor, og omvendt».

Den muntre pessimisten

Litt spøkefullt kan man si at Peter Wessel Zapffe mente at det meste som kunne gå galt, ville gjøre det. Likevel presser humoren i hans skrifter seg kjapt opp mot overflaten.

Filosofen, forfatteren, miljøverneren og toppturentusiast Peter Wessel Zapffe ble født i Tromsø i 1899 og tok sitt siste åndedrag i Asker utenfor Oslo i 1991. Han levde et langt og mangslungent liv. Et minnerikt øyeblikk var blant annet da han klatret opp i det øverste spiret på Tromsø domkirke. Likevel fremsto han i de fleste sammenhenger som en sann pessimist. Kunne noe gå galt, ville det helst gjøre det, var omkvedet. I sin doktoravhandling (dr. philos) fra 1941, med det passende navnet «Om det tragiske», er grunntonen pessimistisk.

Så skulle man kanskje tro at Zapffe kun var en mørkemann som prediket menneskets endelikt og traurige undergang. Nja, det er vel ikke helt riktig. For selv om han med mørke øyne fokuserte på de store spørsmålene som meningen med livet og vår plass i skaperverket, har han hele tiden en motkraft i sin diktning: Humoren.

Dette kommer kanskje tydeligst frem i «Vett og uvett. Stubber fra Troms og Nordland», som han skrev sammen med Einar K Aas.

Humoren og pessimismen balanserer på scenen

der Figenschow taler om, for og med Zapffe selv. Teksten er solid og bærer iscenesettelsen trygt frem for publikums blick. Filosofiske undringer og runder rundt skrivebordet bringer publikum gjennom egne refleksjoner. Sånn sett fungerer forestillingen motsatt av Zapffes egen misjon. For Figenschow & Lidström maner frem en optimisme i oss. De viser teatralt hvor viktig humoren er for å takle livet. For i pessimisten, depresjonen og nedstemtheten ligger humoren nettopp som et ankerfeste i livet, den forankrer livsgleden til hjerteslagene. Zapffes historier, i Figenschows skikkelse, forteller om en autoritær oppvekst med innslag av vold, trusler og undertrykkelse, som gir forestillingen et ekstra lag i fortolkningen. Det tragiske, det pessimistiske og det komiske blir forståelige størrelser i et menneskeliv med en slik skjebne.

Forestillingen spilles på Sør-Varanger kultursal 1. september, og Sør-Varanger kommune er arrangør. Teatervenner Norge åpner som vanlig sin teaterkafe en time før forestillingen.